N°. 20. **A°. 1841.**

WOENSDAG, den 10den MAART.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

MENGELWERK.

Geheime berigten uit zeker Luilekkerland.

De pracht der Koningen in dit land kan in onze taal niet beschreven, met ons verstand niet begrepen worden; het is hierom dat ik den Lezer vertellen kan slechts hoe er de bezembinders en ketellappers leven. Onze paleizen dan zijn ellendige hutten vergeleken bij hunne woningen. De armzaligste hongerlijder, in dit land, heeft dagelijks ten minste twintig schotels op zijne tafel, en ik ken daar geenen snijder, die niet zijn half dozijn koetsen, en zijnen vorstelijken stal met honderd paarden, bezit. Elke schoenmakersvrouw heeft een half dozijn kamermeisjes, en geen lakkei, of hij heeft weder zijn eigen onderlakeijen. Voor den voorrijder zit weêr een ander voorrijder en de schoenpoetser zou liever sterven, dan dat hij ook zijne eigen schoenen schoon maakte. De koetsier, hebbende zijnen heer gereden, verlaat den bok, en springt in zijne eigen koets, achter zijn' eigen koetsier. Hans beveelt Hans om intespannen, en de kamerdienaars hebben weder eigen kamerdienaars tot hunne oppassing. De koksjongen van eenen grooten van het rijk heeft in zijnen dienst niet veel minder koks, dan zijn heer heeft, en ik zou niets anders wenschen, dan dat de Lezers van deze berigten eens getuigen waren van een geboortefeest, ingerigt en gevierd ter eere van eenen schaarslijper. De reizende handwerksknapen ondernemen hunne pelgrimaadje met extra rijtuig, en zelden ziet men onder hen eenen armen duivel, hoe berooid ook, rijdende met minder dan met vier paarden. Voor eene fooi, die men eene meid geeft, kan men bij ons eene lading wijn koopen, en een geschenk in de huishouding van een huwend paar, onder burgerlieden bedraagt meer, dan het rijkste uitzet bij ons. Wie een vermogen van eene millioen bezit, is een bedelaar, en wee den onbarmhartigen, die voor zulk eenen millionair zijne milde hand niet opent. Van zelven spreekt het, dat deze bedelaars van de onzen hemelsbreed onderscheiden zijn ook in andere opzigten. Hunne kleederen zijn zeker gelapt; maar wie bij ons het geluk had, om zulk eene weggeworpen bedelaarsplunje op de straat te vinden, zoude door deze vodden, een rijk man worden. Is iemand, bij zijne armoede, verminkt, zijne krukken zijn van het kostelijkste hout en rijk uitgemonsterd het zij met edelgesteenten en paarlen, of, zoo de man al te arm is, toch met goud. Deze schooijers rijden, in sierlijke wagens, van huis tot huis, en net gekleedde pages ontvangen, in hunnen naam, de aalmoes, bestaande niet uit kopermunt, maar uit goudstukken. Het bedelen, wel, is in dit land, en strenger zelfs nog dan bij ons, verboden, maar dewijl de bedelvoogden te goed betaald en ook in 't gemeen, reeds te rijk zijn, worden zij onverdragelijk lui, en een wonder is het, zoo zij eenen bedelaar, die betrapt en gevat werd, uitleveren in het werkhuis. Eene menigte van armen wordt verzorgd in gasthuizen, die bij ons niet te slecht zouden zijn voor de woning van eenen Keizer. Deze bestedelingen zien dagelijks op hunne tafels patrijzen en fazanten, en in het algemeen alleen zulke geregten, die men bij ons tot de lekkernijen telt, terwijl niet minder dan de spijs ook de hun mild voorgezette wijn is. Wanneer het hun niet te zwaar valt, verschaffen zij zich beweging in den prachtvollen tuin van het huis, en des nachts slapen zij in Grahamsche bedden. Maar desniettegenstaande beklaagt elk de ongelukkigen, wier kwaad gesternte hen aan deze milde hofjes van barmhartigheid overgeeft, en menschlievende schrijvers schrijven dagelijks zware boekdeelen over de gebreken dezer huizen, en over de middelen ter wegruiming daarvan.

Doch ik zoude geen eind vinden, zoo ik den rijkdom der armen van dit land, en de heerlijkheden, *aan* en *in* de woningen der ellende hier blinkende, breedvoerig wilde schetsen: hiervan dan nu afgaande, wil ik nog een oogenblik staan blijven bij eenige verdere merkwaardigheden.

In dit land vindt men zelden dieven, dewijl het al te zwaar valt, voo veel te stelen, dat dit eenigzins de moeite loont. Echter hangt men ook daar, even als bij ons geschiedt, althans de kleine dieven. Wie, voor het overige, gehangen wordt, heeft ten minste dien troost, dat de galg van goud is, de strop van zijde, en de beul een man die den hoed niet zou afnemen voor lieden voor welke, bij ons zelfs de hoogmoed zich ter aard bukt. Van de vrouwen in dit land zegt men, dat zij veel slapen, hoewel men niet kan ontkennen, dat zij hare nachten doorbrengen meer op bals dan in het bed. Zij hebben wel het geluk, dat zij met koffij en thee onbekend zijn, maar daarom verzuimen zij toch niet, elkander dagelijks bezoeken te geven, daarbij veel te drinken, en nog meer te lasteren. Als voor het overige, de eene van de andere kwaad spreekt, geschiedt dit steeds in haar afzijn, maar in wederzijdsch bijzijn is men kiesch genoeg, elkaâr vriendelijk, ja honigzoet in woorden en gebaarden, te bejegenen; schelden heeft geene plaats, dan tusschen verklaarde vijandinnen. Meest wordt gehaat wie zich best kleedt, en een nieuwe hoed maakt een eind aan de oudste vriendschappen. De mannen zijn jaloers in den hoogsten graad, en, gelijk de vrouwen beweren ten onregte. Wanneer de kinderen — niet altoos eene goede opvoeding verkrijgen, kan men dit ten minste niet wijten aan de moeders, wijl deze de opvoeding, waarvan zij geen verstand hebben, overlaten aan andere lieden, die daarvan een geregeld ambacht maken, en dit dus noodwendig wel moeten verstaan in de volmaaktheid. Het land heeft eenen ongemeenen overvloed aan artsen, en echter heerscht er niet dan eene middelmatige sterfelijkheid. Dit luilekkerland is de eigenlijke wieg en bakermat der poëten, en het wemelt daarvan nog meer dan bij ons, maar deze Hyppokrene-drinkers en Hyppogryphe-rijders genieten juist niet veel achting, buiten die zij voor zich zelven hebben. Het meerendeel van hen is krankzinnig, en de weinigen, die het niet zijn, of zich ten minste dit voorkomen geven, worden door de anderen met de meeste woede vervolgd. Onder de krankzinnigen ontstaat van tijd tot tijd een formeele oorlog; doch daar deze krijg noch contributies noch requisitiën, noch opschrijvingen tot den dienst, noch inlegeringen van krijgsvolk, maar alleen hoogstgenomen eenige bebloedde poëtenhoofden in zijn gevolg heeft, ook niemand ongelukkig, maar slechts meenigëen belagchelijk door hem wordt, valt het niemand in, zijn vuur te willen dempen, gelijk ook, in de kerken, zoo min voor zijne gunstige afwending gebeden, als voor zijnen gelukkigen afloop gedankt, wordt. De werken van deze poëten zijn meestal van satyrieken inhoud, en de voorwerpen der satyre — het gezond menschenverstand, de eeuwige wetten van het ware en schoone, en eindelijk de werken van oude Dichters, die, bij alle verstandigen, van ouds golden voor meesterstukken.

Het beeld van den Gestorvene.

De *Engelsche* Romanschrijver Fielding, aan wien wij onder anderen *Tom Jones* te danken hebben, was overleden. De dood nu van een' beroemden schrijver is eene ware goudmijn voor zijn' boekverkooper. Terwijl het lijk van den overledene nog naauwelijks koud is, worden met vindingrijk talent alle mogelijke loftuitingen over zijne nagelatene werken uitgestort; welke, roemt men, onsterfelijk zijn zullen; als zijn naam. Men geeft te kennen, dat men nog verscheidene voortbrengselen van zijn onnavolgbaar genie voor de pers gereed heeft, die weldra eenen nieuwen krans om zijne slapen zullen strengelen. Alsdan, o gelukkig publiek! zal men zijne gezamenlijke werken ordenen en in een nu volledig geheel het licht doen zien; en daar het publiek steeds met verrukking het afbeeldsel ontvangt, hetwelk de trekken van hem, wiens roem het door de honderd monden der Faam heeft hooren uitbazuinen, meer of minder getrouw, of ook soms in het geheel niet voorstelt, — zoo belooft men, aan het hoofd des werks, het welgelijkend portret van den wijdberoemde Auteur.

Ditmaal ondertusschen was het Fielding's uitgever onmogelijk, om, gelijk hij te voorbarig beloofd had, eenig afbeeldsel van zijnen Schrijver aan het publiek te leveren, en wel omdat deze zich in zijn geheele leven nooit had laten portretteren. In *Frankrijk* zullen heeren uitgevers, met betrekking tot hunne tijdgenooten, wel nimmer in zoodanige verlegenheid geraken; want, al hadt gij ook slechts eenige onbeduidende artikelen in het minst bekende dagblad geschreven, zoo pronkt weldra uw beeld aan de vensters van tallooze muzijken boekwinkels. Doch de uitgever, van welken wij nu spreken, was om een portret van Fielding inderdaad verlegen. Eerst wendt hij zich tot eenen hem bekenden schilder, die weigert er een te leveren, onder het nietsbeteekenende voorwendsel, dat hij den man, dien hij zou moeten schilderen, nooit onder de oogen gehad had. Teleurgesteld en knorrig verwijdert zich de boekhandelaar; doch verder nadenkende, hoe hij nu aan eene beeldtenis van Fielding zal geraken, herinnert hij zich, dat Hogarth den Romanschrijver gekend heeft. Deze ten minste zou dan niet denzelfden grond van weigering kunnen aanvoeren als de vorige kunstenaar. Hij gaat dus naar Hogarth; maar deze wil zijnen grooten naam niet op het spel zetten, door op de bloote herinnering af een zoo bekend gelaat te schilderen. Nieuwe verlegenheid voor den armen uitgever; doch ook nu verliest hij niet geheel den moed.

Op zekeren avond, omstreeks tien ure, zit Hogarth in zijne werkplaats, bezig met eenige dier groteske en zoo krachtig sprekende figuren te ontwerpen, gelijk dat van den ongelukkigen muzikant, die, met te berge staande haren en knarsetandende, voor het venster van zijne vlieringkamertje van woede staat te schuimbekken. Eensklaps wordt

hem berigt, dat er een heer is, die hem over eene zaak van gewigt verlangt te spreken. Hogarth verwondert zich over dit hem zoo laat in den avond gebragt bezoek; doch hij veroorlooft den vreemdeling binnen te laten.

De deur gaat open. . . . van schrik beeft de schilder terug. Fielding, Fielding in levenden lijve staat voor hem en begroet hem statiglijk! — Hogarth geloofde niet in het minst aan spoken; hij wrijft zich de oogen, ziet nog scherper toe: het is en blijft Fielding; en reeds had de van den doode verrezen Auteur plaats genomen, en scheen te wachten, dat hij zijn afbeeldsel beginnen zou, toen nog altijd de schilder de verbazing en angst, die hem bevangen hadden, niet kon vermeesteren.

Het verschijnsel scheen ongeduldig te worden.

»Spoed u, Hogarth!" riep het met eene holle stem; »ik moet naar mijn donker verblijf terug."

Dus aangesproken, verloor de schilder geheel het bewustzijn, en het spook moest hem, met eene waterflesch, waaruit het zijn aangezigt besprengelde, te hulp komen.

Toen Hogarth hierop weder tot zichzelf gekomen was, vervolgde de geest met eenigzins zachtere stem: »Verschrikt u het gezigt van den dood dan zoo zeer, dat het u buiten staat stelt, iets tot den roem van een' ouden vriend bij te dragen?"

De kunstenaar, bij wien de aandoening, door dit beroep op de vriendschap gewekt, eenigermate den schrik verdreef, greep zijne crayons, en haastte zich, om, naar dit zonderling origineel, het beeld van Fielding te schetsen. Toen hij geëindigd had, naderde het verschijnsel, bezag de teekening, en sprak: »Zoo is het goed; en nu," ging hij voort, »nog een handdruk aan de schim van uwen vriend, eer zij u vaarwel zegt!" Daar Hogarth zich juist niet zeer haastte, den spreker dit bewijs van vriendschap te geven, greep deze zelf zijne hand, en drukte die met zulk eene kracht, dat de schilder volkomen overtuigd moest worden, dat de spoken geenszins van zoo onligchamelijke aard zijn, als men gewoon is van hen te verhalen. Doch nu verdween plotseling Fielding's gestalte, en in derzelver plaats zag hij die van den tooneelspeler Garrick, den waardigen voorsteller van Shakespeare's helden, die in staat was zoo volkomen eene heerschappij over zijne gelaatstrekken te oefenen, dat hij dezelve naar welgevallen bijna elken vorm en uitdrukking kon doen aannemen.

Bij dit gezigt lachte Hogarth luidkeels, en Garrick om hem eene vergoeding te verschaffen voor den angst, welken hij hem had aangejaagd, speelde hem, met het vervrolijkendste *humour*, eenige tooneelen van *Falstaff* voor.

De hoogverheugde boekverkooper deed nu de schets in het koper graveren, en leverde der wereld het portret van Fielding, hetwelk voor de verzameling zijner werken te vinden is, en dat voor zeer gelijkend gehouden wordt.

Het Dobbelspel op Leven of Dood.

Toen Koning Willem van *Engeland* in het jaar 1695 de stad *Namen* belegerde, lieten menige zijner soldaten, door het gebrek, hetwelk in het leger heerschte, zich verleiden om op het maraudéren uit te gaan, niettegenstaande zulk eene schending der oorlogswetten op straffe des doods verboden was. De meesten dier stroopers werden door het landvolk doodgeslagen; slechts aan twee gelukte het, hun leger levend weder te bereiken, waar echter over hen, daar middelerwijl hunne afwezigheid bekend geworden was, zonder verwijl het doodvonnis uitgesproken werd; den volgenden dag zouden zij opgehangen worden. De ochtend van dien dag brak aan, en reeds maakte men toebereidselen om de straf aan hen te voltrekken, toen de opperbevelhebber, om ten minste eenen der twee soldaten, die als dappere lieden bekend stonden, te redden, de daags te voren gedane uitspraak in zoo verre wijzigde, dat het hun veroorloofd werd, met elkander om hun leven te dobbelen. Gelijk men weet, werd in vroeger tijd, wanneer de door de wet bepaalde doodstraf niet gevoegelijk aan al de schuldigen kon voltrokken worden, wel eens aan het lot overgelaten, te belissen, wie daarvan bevrijd en wie daaraan onderworpen zou zijn. Hiertoe werden alsdan de gevonnisden bij eene trom gebragt, op welke zij met dobbelsteenen werpen moesten; de hoogere of lagere oogen beslisten over leven of dood. In het geval, waarvan wij thans spreken, zou de hoogste worp den dood aanbrengen. Weinige schreden van daar stond reeds de galg opgerigt, en maakte het buitendien reeds zoo akelige tooneel nog ontzettender. Ettelijke officieren, de veldprediker en de scherpregter stonden zwijgend, in ernstige verwachting, op de plaats. Een der veroordeelden vatte met bevende hand de dobbelsteenen en wierp; er vielen twee zessen. Zoodra de ongelukkige dezelve zag, wrong hij wanhopig de handen, en hield zich voor reddeloos verloren; doch wie schildert zijne vreugde, toen zijn kameraad insgelijks twee zessen wierp? De kommanderende officieren stonden over dit zonderlinge voorval versteld; zij zagen elkander zwijgend aan, en waren een oogenblik besluiteloos, wat te doen. Ondertusschen, de bevelen, welke zij ontvangen hadden, waren te stipt en, gelijk zij wisten, te onherroepelijk; zij bevalen dus, dat er nog eenmaal gedobbeld zou worden. Het beurde, en men verbeelde zich de algemeene verbazing, toen de soldaten ditmaal elk twee vijven wierpen! Het escorte brak in een' luiden kreet uit, en riep, dat men beiden het leven behoorde te schenken. Ontegenzeggelijk was het geval hoogst zonderling, en de officieren, over hetzelve nadenkende, vonden er iets geheimzinnigs in, waarover zij niet waagden te beslissen. Zij besloten dus, nieuwe bevelen te vragen, en inmiddels de executie op te schorten. Toen zij zich nu om nader voorschrift tot den krijgsraad vervoegden, vonden zij denzelven nog vergaderd. Het geval werd in rijp beraad genomen, en lang duurde de overweging; doch eindelijk kwam het troostelooze bescheid, dat men aan de gevonnisden andere dobbelsteenen geven, en hen op nieuw hun geluk moest doen beproeven. Was reeds te voren de verwachting der aanschouwers gespannen geweest, zoo werd zij het thans nog oneindig meer. Beiden wierpen weder, en beiden hadden — twee vieren. »Hier is Gods hand in het spel!" riepen nu al de omstanders. »Het is inderdaad verbazend," zeide de officieren. Ontzet door het wonderbare dezer omstandigheid, bragten zij andermaal den nog steeds vergaderden krijgsraad het berigt van dit zonderlinge spel des lots. Ditmaal beving dan ook eenen kleine rilling de leden zelven van dien raad; zij begonnen mistrouwen in hun oordeel te stellen, en besloten de vraag, of de straf al dan niet voortgang moest hebben, aan den opperbevelhebber, wiens aankomst elk oogenblik verwacht werd, ter beslissing voor te leggen. Toen nu de Prins van Vaudémont aangekomen was, werd hem het zoo vreemde geval terstond berigt, en tot betere kennisneming deed hij de beide *Engelschen* voor hem brengen. Men was uiterst begeerig, hoe hij de zaak beslissen zou, en in de gespannenste verwachting waren aller blikken op den man gevestigd, wien de uitspraak in een der merkwaardigste gevallen, welke men ooit beleefd had, toekwam. De beide soldaten moesten hem al de omstandigheden hunner legerverlating, benevens hetgeen hun verder gebeurd was, verhalen. Hij luisterde naar hen met veel oplettendheid, en toen zij geëindigd hadden — schonk hij hun vergiffenis. »Want," zeide hij, »in buitengewone gevallen zie ik gaarne den vinger der Voorzienigheid, en volg dien."

Buitengewone Werkzaamheid.

Melchior Adam, Conrector te *Heidelberg*, verhaalt in zijne levensbeschrijving het volgende voorbeeld van buitengewone werkzaamheid eens geleerden. De Professor Martin Crusius te *Tubingen* heeft namelijk gedurende zijn Professoraat omtrent 20,000 Disputatiën gehouden, hij heeft 330 Baccalaureussen en 329 Meesters in de vrije kunsten gepromoveerd. Zijne *Schwabische Annalen*, die in 1545 in het licht kwamen, had hij met ééne pen geschreven en bij het zamenstellen van dit werk meer dan 200 schrijvers doorgelezen. Ruim 2000 predikatiën had hij de predikanten voor de vuist in het Grieksch nageschreven. In het geheel heeft hij 78 Latijnsche en Grieksche werken geschreven.

Onder meerdere voorbeelden van zonderlingheden, die hem kenschetsen, maakt Adam ook gewag, dat Crusius slechts bezwaarlijk had kunnen besluiten nieuwe kleederen te laten maken. Eens waren van zijn lederen vest, dat hij veertien jaren gedragen had, twee naden opengetornd. Toen de professor dit ontdekte sloeg hij de handen boven zijn hoofd zamen en riep uit: »Het is den hemel geklaagd! is er dan geen kleermaker in *Tubingen* meer, die eene naad kan maken, welke niet ten minste twintig jaren houdt?!"

Hoe zou hij zich verwonderen, wanneer hij nu eens opzag.

Eene dame, die als schrijfster bekend was, kocht op eene verkooping eenig huisraad, en toen er verder ook boeken te voorschijn gebragt werden, ook eenige van dezen. Vol ergernis, zeide een der opkoopers, die om hun eigen voordeel altijd allen medebieders haat toedragen, tamelijk overluid, »Dat zij huisraad kocht geeft ik toe; maar dat zij ook op de boeken medebiedt, die zij toch zelve maken kan, dat is enkel *chicane* tegen ons."

ADVERTENTIËN.

(10003) Uit krachte van zekere resolutie van het Geregtshof te *Suriname*, dd. 2 Maart 1841, genomen op een' door de ondergeteekende, aan Zijne Excellentie den Schout bij Nacht, Gouverneur Generaal ingediend request, om te hebben SURCHEANCE VAN BETALING EN GEREGTELIJKE VERVOLGINGEN voor den tijd van *Twaalf maanden*, welk request in handen van het Geregtshof is gesteld, ten fine van berigt. — Worden bij deze de Crediteuren opgeroepen, om op Maandag den 22sten dezer, des voormiddags ten *half elf* uren, te compareren voor Heeren Commissarissen uit welgemeld Geregtshof, die hen zullen hooren en het Hof rapport doen, om vervolgens op hetzelve verzoek te worden geadviseerd als zal bevonden worden te behooren.

Liggende inmiddels het gepresenteerd request benevens de bijlagen ter *visie* voor de belanghebbenden, ter Griffie van welgemeld Geregtshof.

Paramaribo, den 9 Maart 1841.

Wed. M. A. SALOMONS,
Geboren GOMPERTS.

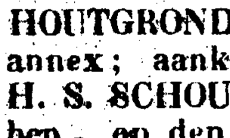

(10004) De vroeger geannonceerde verkoop van den HOUTGROND *L'INQUIETUDE*, cum annex; aankomende den Boedel wijlen H. S. SCHOUTEN, zal alsnu plaats hebben, op den 17den dezer, door- en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, des namiddags ten *vier* ure.

Paramaribo, den 9 Maart 1841.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 8sten dezer, de Engelsche Schoener *Lady of the Night*, Kapt. J. J. Marschall, van Demerary, hebbende 9 dagen reis; Passagier; den Heer M. Meijers.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.